Ч. 120. (291). Львів, неділя, дня 14. мая 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Ціна примірника 6 сот.
На провінції 8 сот.
В занятих теріторіях 4 коп.

Виходить що дня ране кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	3·— „
„ місяць	1·20 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12.— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописї приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра поштові в краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошення числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 1 К. за стрічку, а в оповістках 60 сот., в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошення за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошення за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Літна офензива коаліції.

Коло кріпости Верден, о яку ведуть ся бої від ряду тижнів, настав знов зглядний супокій, який використовує німецька військова управа на укріплене здобутих що-йно областий, на привіз муніції та гармат. Послідний німецький наступ відбув ся після французького звідомленя д. 9. с. м. Німцям ходило тут о здобуте найблисших становиск ворога, — а не о якесь більше підприємство. Німецькі полки плян виконали: та міжтим французьке звідомленє потїшає, як і передтим своїх горожан витревалістю та стійкістю своїх жовнїрів. Є се тим більше знаменне, що такий оптимізм запанував в французькім ґенеральнім штабі як раз в хвилї, коли німецькі війська знищили еліту французької армії, яка в сотках тисячах була зібрана під кріпостю Верден.

Франція числить правдоподібно на своїх та анґлїйських муринів, які в зимі по причинї зимного підсоня не могли розвинути своїх сил. Потїшаєть ся також російською помочю та новим законом в Анґлії про обовязкову військову службу. Та сї надії дуже проблєматичні. Преса коаліції розписуєть ся про російські війська, які висїли на Марсилії, промовчує однак, що доси перевезено туди тільки 10,000 лихо умундурованих та без муніції салдатів, що треба уважати радше як демонстрацію, чим за дійсну поміч. Не богато поможе Франції також і Анґлія. Обовязкова військова служба покличе що правда більшу скількість мушин під оруже. Не треба однак забувати, що вишколенє потреває довший час, та що армія потребує раз-у раз доповнень своїх убутків. В добавок фронт в Азії Меншій вимагає рівнож безнастанних підмог. Без пересади можна проте сказати, що введенєм обовязкової служби заповнить Анґлїя ледви ті прогалини які повстали в наслїдок убутку та нових фронтів на сході.

По сїй причинї нема що й думати про офензиву коаліції на західнім фронтї.

Те саме можна сказати і про Росію. Як відомо, вона орґанїзує свою армію вже майже від року. Онодїшні телєграми звістили, що на фронтї стоїть вже 60 російських корпусів, та що орґанїзуєть ся велика двомілїонова резерва. Сили російських військ не мають чого боятись австрійські мерзери. Так було в Карпатах і над Дунайцем. Що Росія приготовляє офензиву — се річ зовсім можлива, а навіть зрозуміла: дволїтна майже війна виказала, що коли офензива одного члена коаліції зломить ся, розпочинає наступ другий. Дуже отже можливе, що після безуспішної італїйської офензиви розпічнеть ся російська.

Говорить ся також в ворожій пресї про офензиву на Солунськім фронтї. Як підмога має виступити ново зорґанїзована сербська армія, яка має дістатись на поле битви грецькими зелїзницями. Колиб Греція не згодилась на добровільний перевіз чужих військ, то коаліція вжиє навіть сили! Та се тільки богато „галасу з нечев'я“. Колиб коаліція дійсно мала такі пляни, то з певністю державаб їх в тайнї, бож звісно, що противник тим самим орієнтуєсь ся в ситуації, та примінюєть ся до неї.

І по сїй причинї треба відноситись до всїх вістий про великі офензиви коаліції на весну чи в лїтї з дуже великою резервою; що найвисше противник може розпочати частинні проби і підприйнятя на поодиноких відтинках фронтів, які як і доси не можуть мати ніяких виглядів на успіх.

Жовнярські могили.

Стрічаєть ся їх на кождім місци. В Галичинї нема пільної дороги, нї гостинця нї зелїзничої лїнії без тих сумних, малих горбків з деревляними хрестами, вбраними в жовнярську шапку шелом або пікельгавбу.

Жовнярські гроби стоять серед піль і левад, на окраїнах лїсів, на склонах горбів, от як лучилось, бо на війні ховаєть ся вбитого найрадше там, де він впав.

Недавно основано орґанїзацію різьбарів, архітектів (під управою маршалка полев. Бранднера), яка зайняла ся построєнєм военних кладбищ, поки-що в західній Галичині, щоби тим способом обезпечити поляглим гідне і супокійне місце на вічний відпочинок.

Доси устроєно в тій части Галичини 610 скромних артистично виконаних кладбищ з огорожею та з написами імени і назвища поляглого.

Найбільшу трудність становили ехгумація і переношенє поляглих до спільного гробу чи на цвинтар з побоєвища, яке тягло ся иноді пару кільометрів. Ужито на ту ціль около 3.000 полонених Росіян і Італїйців. Загалом поховане доси 40 тисяч поляглих; в тім числї половину становили Росіяни.

Вовки.

Коли Степан прокинув ся горіли сніги фіолєтною краскою від червоно-синявого світла вечірної години. Над просторою долиною Волинї заходило червоне сонце, прислонене густою мракою. В його душі малював ся так часто бачений образ: далекі, пусті, снігом вкриті поля, тяжке, оловяне небо та громади ворон, що лїтали поміж сонцем і снїгом та присїдали на хрестї при дорозї. Тут коло лїса, захопленого зимою усї краски були ніжнійші, більше прислонені імлою. Сніг не був такий синій, твердий та колючий, світло погасло і виринули довні тїни високих ялиць, що знимали ся в гору поважно та рознимали свої довгі рамена над чорним лїсом.

Кругом нього були слїди крови на білім снїгу. Підняв руку до рани на рамени. З під перевязки, яку сам собі зладив, спливала тонкою струєю кров. На щастє був то лише легкий постріл! Щасливо якось вийшов з борби. Але не один його товариш, не один приятель лежав там, де шалїла борба, лицем обернений до землї, з котрої вже нїколи не встане. Він остав в живих на полї борби, де царювала смерть. Кругом її престола зблизав ся довгий мовчаливий похід тїний, котрий з кождою хвилиною збільшав ся. Коли остання тїнь, котру вона закликала, підійшла до її холодного, непривітного престола, тоді земля розступила ся і пожерла холодну смерть враз з хором тїний, у котрих жилах застигла вже кров. О страшна, страшна була борба!

Але о много страшнійша від гамору і крику борби була його розпука і трівожне ожиданє, яке заволоділо ним. Одинокий, ранений, утоплений на смерть, заблукав ся серед лїса, скованого зимою, котрого за хвилю обхопить чорна ніч, відтятий від своїх, далеко-далеко від всього живого. Сумно блукає його бистре око по пустім просторі. Нагадав собі своє горе, котре недавно пережив, коли напів приголомшений шукав за своїми і блукав ся все по тих самих стежках. Йому здавало ся, що не переживе надходячої ночі в лїсї, серед снігів, одинокий. Тужив за жовнярською ватрою, за шатром, за товаришами, хотів бути побіч живої людини. Сціпенілий снїг скрипів під його ногами. Продираючи ся крізь гущавину колов собі лице до острих шпильок ялиць. Здавало ся, що чує загадочний віддих мовчанки, що коло нього шумить самота.

Нараз пристав і з напруженєм вслухав ся в тишину. Не вжеж йому причуло ся? Не вжеж справдї чує кроки? Ні, довкруги залягала тишина. А однак. Тепер почув виразно, почув чиюсь ходу, ломіт сухого гиля і скрипіт замерзлого снїгу.

Перед ним таки появив ся чоловік. Закричав на радощах! О Боже, жива людина і він вже не одинокий серед зачарованого лїса, в котрім о півночі блукають духи, лїтають відьми, плачуть, на бідкають ся опирі.

Чоловік обернув до него своє лице. Під кучмою побачив широке, бородате лице, чорні очі та чорні брови, типове лице тих, до котрих він так часто цїляв. В одній хвилинї пізнав один одного, в тій самій хвилинї вхопили за кріс і виміряли один в одного...

Але не стріляли. Тяжко опустили руки. Якаж ціль тепер мордувати себе? Один одному відбирати радощі житя? Тепер не були вони анї ворогами, анї приятелями, анї жовнїрами. Вони оба шукали, оба блукали, оба безпомічні, одинокі. Шелестїв вітер по галузках дерев. Над лїсом виглянув місяць, темна ніч ховала все під свій покров!

Москаль з пронцибаючим криком повалив ся землю. Його жалібний погляд прошив острим ножем Степанове серце. Москаль кидав ся по снїгу і зівялими устами хапав грудки снїгу, старав ся розтопити його в долонях, щоб напити ся води.

— Пити! — Їсти! — стогнав.

Степан приклякнув коло нього. Його фляшка була майже повна та і з поживи дещо мав при собі. Влив кілька крапель покріпляючого напитку до губи Москалеви. Москаль відкрив тяжкі повіки, повів вдячним-сияючим поглядом довкола і знов замкнув очі. Степан дїлив ся з ним хлїбом, ковбасою... хапчиво кинув ся Москаль до їдженя...

Тимчасом ніч розгостила ся на добре. Вони забажали спати. Один з них спав, а другий держав сторожу. Міняли ся та уважали, щоби мороз не погасив їх житя.

Степан лежав і спав. Спокійно віддихав, спокійнно підносила ся його грудь. Не відчував тут боязни. Коло нього віддихав живий чоловік, дотикав його живого рукою, споглядав на нього вдячними очима.

(Кінець буде).

Кромі згаданих 610 цвинтарів вибудовано більш чим 120 спільних гробів, в яких спочиває по 20—50 жовнірів. Виїмок становить „братня могила“ під Яслом, у якій лежить 2.000 салдатів; в одному лїсї є ще один такий гріб, де поховано більше чим 2.000 салдатів.

Воєнні кладбища основує ся звичайно недалеко церкви, каплиці або громадки дерев. Кожна могила дістає хрест з написом, а кожний цвинтар дістає один більший камінний памятник або мавзолей.

Незвичайно гарний цвинтар построєно коло Горлиць. в Острівці, в Чеклині, під Лїмановою. Коло Горлиць поховано перші жертви походу на відбитє Галичини, під Лїмановою на краю березового лїса розложив ся цвинтар гузарів, які лягли в рукопашнім бою з полковником своїм Отмаром Муром.

Богато поляглих найдено засипаних в стрілецьких ровах. Пр. під Туховом найдено там 134 гонведів яких Москалї напали в снї і затовкли.

Праця в західній Галичині є на покінченю. Згадана орґанїзація приступить безпроволочно до роботи у східній части Галичини...

А роботи буде богато...

Церковна унїя України з Римом.

„Kölnische Volkszeitung“ в числї з 28 цвітня с. р містить отсю знаменну статю до історії нашої церкви.

Християнську віру введено на Україні ще перед роздором в вселенській церкві. Висунені більше на захід підпадали Українцї більше під вплив ідеї Христа, чим далека Московщина. Представники української церкви явились в Констанци, щоб взяти участь в соборі; між иншими прибув київський митрополит Ізидор, який підписав в р. 1439 фльорентійську унїю. Його наслїдник Григорій одержав затвердженє в своїм уряді від папи, за що православний собор в Москві викляв його в р. 1469. Митрополити, які по нїм слїдували, а саме Михайло і Йосиф звертались рівнож до папи: перший в р. 1476 зі звісним листом підписаним світськими і духовними українськими визначними личностями, — другий до папи Олександра VI, висказуючи свою преданність до римського престола.

Та ся звязь з Римом почала згодом слабнути, а то з огляду на велике віддаленє від папської столиці, вороже становиско православних та протестантської пропаґанди. Причини, ізза яких українські епископи почали старатись о утреваленє сеї звязи, лежали у внутрішних обставинах української церкви. Вона переживала в 16 столїтю тяжкі хвилї, коли именно право патронату підпорядкувало її під впливи більш політичних чим церковних орґанїзацій (братства) а навіть видано її на ласку і неласку вельмож.

Сей сумний стан спричинив, що українські епископи звернулись до римської курії, щоб усунути остаточно сей сумний стан та получитись тривало з західною церквою. В р. 1515 виїхали епископи: Потій і Терлецький до Риму, щоб представити там жаданя українського епископату. Папа Климентій VIII прийняв їх з отвертими раменами, та велїв на сю памятну хвилю вибити медалї з написю: „Ruthenis receptis“. На конґресї в Берестї Литовськім (1595) постановлено остаточно унїю.

Унїя здобувала щораз більші круги та зєдинила вкінцї цїлий український народ за виємком запорожського війська, яке стануло по стороні православного духовенства, що спричинило довші релїґійні борби.

Годить ся однак зазначити, що оба табори себ то унїятський і православний були перейняті патріотичним духом.

Унїя нїколи не була помостом до сполученя, противно вона промовляла все до патріотичних чувств Українців. Потій в своїй праці про унїю яку присвячує свойому протекторови, якого називає окрасою народу, говорить часто про „руську народність та про „нашу кров“.

Архимандрит Федір Скумін в книжцї „Про причини теперішного навернeня шляхотної руської нації“ (1643 р.) впевняє, що Бог покарав „наш славний та світом подивлюваний народ“ литовським і польським ярмом; говорячи про Україну, називає її все „моєю вітчиною“, та любить „сей народ, який своєю інтеліґенцією може рівнатись з найбільше культурними народами який любить свою культуру, школу і все, що потрібує, має“. Він говорить про стару славу Київа, оплакує „темноту правди“ яка спричинила по його словам упадок України, її князів, її чести та сили, богатства, яка забрала її велич та славу“.

Не меншу любов до України стрічаємо в другій частині українського народу — між православними.

Православна церков, яка зєдинила часть Українців (головно на лївобережній Україні) була цїлком автономною, вона боронилась довгі часи перед напором російського цареславя. В наслїдок сего напору її остаточно знищено, однак щойно по завзятій борбі, якої найкрасшим епізодом є протест київського митрополита Сильвестра Коссова проти унії Хмельницького з Москвою (1654); митрополит не хотів підписати сього договору. Однак за митрополита Ґедеона 1686 підчинено українську церков під московський патріярхат; після завзятої борби побідила цареславна церков: вона сталась важним русифікаторським чинником на Україні. Українцї по правій сторонї Днїпра остались й на дальше католиками.

Підчас подїлу Польщі прийшла західна (правобережна) Україна під панованє Росії. Унїю почало російське правительство насильно гнобити, почались переслїдуваня, які тривали аж до кінця 19 столїтя, а які спричинили остаточно введенє цареславної церкви.

Унїя має цїлий ряд своїх мучеників починаючи від Потїя і Иосафата Кунцевича й кінчаючи на тисячах селян, яких висилано з України на Сибір або катовано по вязницях. Вкінцї нинїшна „освободительна“ війна потягнула рівнож не одну жертву за українську церков.

Кров тих мучеників припечатала сполуку України з Римом і Европою, сходу з заходом, доказала її цивілїзацію та ідеї.

Ідея зєдиненя церкви є одною з найбільших концепцій людства. Підпирана многими папами, в першім ряді Львом XIII. мала вона як найбільшого противника Росію: се доказує як дуже небезпечна є унїя для цареславя.

Справа унії не знайшла відповідної оцінки і у Поляків — і на сей факт вказують навіть самі польські історики унії як Калїнка і Лїковський. Гр. кат. епископи не могли одержати місця в сенатї. І в Галичині не оцїнювано як слїд значіня унії та небезпеки цареславя зі сходу — як се виявилось в збратаню деяких польських полїтиків на всеславянськім зїзді з ґр. Бобрінським в Празї, на його прийнятю у Кракові і у Львові; призабуто, що стовп російського панславізму є заразом аґентом воюючого цареславя.

Та мимо усїх тих переслїдувань і перепон будуччина наша не є безнадійна. Нове житє та ідеї вщіпила в народ і духовенство подиву гідна особа — Митрополит Шептицький. Засланий достойник на далеку північ позискав симпатії не лиш всїх унїятів, але і православних Українців. Преса останнїх в Росії не боялась виявляти йому свій подив та пошану. Вона скріплюють ся та вкорінюють ся ще сильнійше в наслїдок переслїдувань, яких ми свідком були в Галичині, а які й до нинї продовжують ся в Росії.

Світова війна.

Відгомін революції в Ірляндії.

ЛЬОНДОН. Націоналїст Дільон взивав Палату, щоби вплинула на полишенє розстрілюваня революціонерів в Ірляндії та домагав ся явних судів, щоби раз покінчити з трівожними чутками про поведенє військових властий. Премієр Аскіт згадав про страшні події, яким почин дали революціонери. Поранили вони аж 1515 осіб, з того 364 померло. Аскіт заявив, що розстрілять ще двох проводирів, котрі підписали відозву революціонерів; також дав до пізнаня, що вже більше нїкого не розстрілять та змінять своє поступованє супроти Ірляндців на лагідне. Премієр вказав на невідрадні відносини в Ірляндії. Задумує сам удати ся до Ірляндії, щоби нарадити ся з військовими властями і упорядкувати відносини в Ірляндії на будуче в той спосіб, щоби вдоволити всї тамошні партії.

Льорд Льорсбури поставив внесенє, щоби Палата заявила своє невдоволенє ірляндській адміністрації. Пвавительство не було приготоване на такі події. Причиною ірляндського повстаня, як і невдач на Ґалїполї, в Мезопотамії та в Антверпії є брак парляментарної контролї. Адміністрація в Ірляндії була легкодушна. Затопленє величезних ладунків воєнних матеріялів та крісів уможливило здавити революцію в Ірляндії. Льорд Десарк дивує ся, що в Льондонї панує оптимізм, який каже вірити, що революцію здавлено. Можливо, що зорґанїзована борба упала, але небезпека заворушень ще не минула. Щоби розслїдити положенє в Ірляндії покликала Анґлїя до слїдчої комісії намісника з Індій. Палата займає ся виключно полагодженєм та розслїдженєм справ в Ірляндії, однак обради парляменту відбувають ся серед загального зденервованя.

РОТЕРДАМ. Як зачувати, в ірляндських містах Мідлєтон і Вестфорт вибухла нова революція. В Мідлєтон революціонери зайняли маґістрат.

Зайнятє грецького форту.

АТЕНИ. Урядово. Француз и обсадили грецький форт Доватене на північ від Домір Гісар, мимо протесту малої залоги форту. Пересиленє, яке витворило почвірне порозуміне домаганєм перевозу сербського війська зелїзницями через Грецію, уважають за покінчене. Становище грецького правительства було дуже успішне.

АТЕНИ. В Атенах відбула ся Рада міністрів під проводом короля. Президент міністрів Скулюдіс конферував з румунським послом. Як зачувати, посли коалїції заявили грецькому правительству, що війська коалїції займуть знов кілька грецьких островів. Зайнятє островів буде тревати коротко. Анґлїя задумує утворити кілька нових точок опору для своєї фльоти на територіяльних, грецьких водах.

Полїтика Тірпіца.

БЕРЛІН. „Local Anzeiger“ виступив з довгою статею проти Тірпіца, бувшого секретаря маринарки. Читаємо там між иншим: Німеччина зробила всьо, щоби не допустити до спору з Америкою. Чи удасть ся нам удержати ся на тій дорозї до кінця, се від нас не залежить. Тяжкою похибкою було, що з початку 1915 р. так голосно заповіджено у нас війну підводними лодками, щоби викликати вражінє та переконанє, що новий спосіб войованя принесе нам великі успіхи, мимо сего, що всї знали, що наші надії не могли сповнити ся. Також недобре представляти народови справу так, начеби підводні лодки були одиноким оружєм супроти Анґлїї. Розголос нового способу войованя довів невтральні держави до обуреня. Всьо то промовляє за тим, що можна бути знаменитим орґанїзатором, але рівночасно злим полїтиком. Так стало ся з Тірпіцом.

Нота Америки до Нїмеччини.

БЕРЛІН. Американський амбасадор в Берлїні, Ґерард, одержавши ноту від Вільзона, удав ся до секретаря стану в уряді заграничних справ, Яґова, з котрим відбув цїлогодинну нараду.

Нота зредаґована, як звичайно, в мові того краю, з котрого походить, буде переведена на нїмецьку мову. Потім можна буде осудити, чи зміст, який подало бюро Райтера, є вірний.

З Вашінґтону доносять, що сторонники Вільзона заявили, що президент сказав своє послїдне слово, та коли приречені услівя не будуть виповнювані, Америка зірве автоматично зносини з Нїмеччиною.

Коли буде мир?

ЦІРІХ. „Zürcher Post“ доносить з Потербурга: Зі справозданя з нарад льокального московського комітету округа земств та союза міст слїдує, що для воєнних достав визначено як речинець достави день 1. липня 1917 р. Члени російського ґенерального штабу кажуть, що війна буде тревати ще кілька лїт.

Полїтика Болгарії по війнї.

Звісний болгарський лїберальний полїтик, Янков Владикін, обговорюючи в „Камбана“ про положенє Болгарії та підносить, що Росія перед війною старала ся за великі суми гроша приєднати собі в Болгарії сторонників — русофілїв, та позискати як найбільші болгарські круги. Сей напрям російської полїтики не змінить ся і по війнї, бо обуренє Росії на Болгарію буде тривати лиш на час війни. Болгарія по війнї буде мусїла поборювати і російські впливи з одного і ненависть сусїдів з другого боку. Щоби запе-

вити собі довгий спокій та мир потрібний до розвитку, мусить Богарія заключити 25 літний договір з Австрією, Німеччиною та Туреччиною. Лише такий договір буде можливий щоби здержати деяких політиків перед отворенем собі тайних воріт прямо до Петербурга.

Ріжні вісти.

ЖЕНЕВА. Портуґальське правительство завело по містах стан облоги. Зарядженє звертає ся проти монархістів. Портуґальські роялісти задумують використати нагоду до приверненя монархії та приготовляють такі розрухи, як в Ірляндії.

БУДАПЕШТ. „Az Est“ доносить про розрухи в Лїзбонї. Арсенал стоїть в полуміни. До повстанців прилучили ся також війська.

ПЕТЕРБУРГ. З Тегерану доносять урядово: Якийсь чоловік, іменем Джемаль бей виконав замах на австрійського посла ґр. Льоґотеті. Посол ранений.

БЕРЛІН. Секретар німецького стану внутрішних справ др Делькрік подав ся до димісії з причини слабого здоровля.

СЕРАЄВО. Ц. к. військові власти найшли в Сербії такий документ:

Заряд міста Білгороду. Відділ поліції.

Білгород 17. червня 1914. Маю честь повідомити Вас, пане міністре, що вчера вечером, три особи, бувші добровольці, прийшли до Светолика Савича, властителя дневника „Балкан“ і з порученя майора Танковича заявили йому, що не вільно йому поміщувати в своїм дневнику ніяких вістий про яку небудь звязь Ґабрановіца справника замаху з тутешними особами та їх знакомими, та взагалї не вільно йому нїчого писати, що моглоби компромітувати Сербів, бо в противнім случаю буде з ним зле.

Повідомляючи пана міністра про се, маю честь заявити, що я видав відповідні розкази, щоби довідати ся, хто були ті добровольці.

Підпис не читкий.

Сей сербський урядовий документ знов посвідчає що справники замаху в Сераєві мали зносини з сербським королївським майором Танковичом. Документ є тому ще важний, що вказує, що в день по замаху (17 ст. ст.) майор Санкович поробив заходи, щоби сербська преса мовчала про зносини Ґабрановіца с сербськими високопоставленими особами.

ЛЮҐАНО. Посли Анґлїї і Росії в Атенах вручили грецькому правительству ноту, котра домагає ся, щоби Греція позволила до 35 годин на перехід Сербів через Грецію.

СОФІЯ. Як зачувати, сербські війська мають переїхати не лише до Солуня, але і до других портів в грецькій Македонії.

ВІДЕНЬ. З Берлїна доносять, що члени російської Думи були онодї у анґлійського короля на авдієнції.

ВІДЕНЬ. З Константинополя доносять, що разом з комендантом твердинї Кут-ель-Амара дістали ся в полон дві його доньки, котрі вибрали ся разом з ним в побідний похід.

ЖЕНЕВА. З Парижа доносять, що анґлійські війська обсадили французький фронт довгий на 8 кільометрів.

КОПЕНГАГЕН. Телеґрама подає підпис поневолених народів в Росії, котрі вислали відозву до Вільзона, а іменно Фінляндці, Поляки, Литовці, Українці, Жиди, Балти та народи Кавказу.

НОВИНКИ.

— **Українцї протестують у Вільсона проти цареславної Росії.** Протест поневолених народів Росії проти цареславного режиму який доручено онодї американському президентови Вільсонови підписали всї нації, які замешкують царство кнута.

Українці зложили такий протест:

„Нам Українцям відобрано запоручену нам автономію. Знищено независимість нашої церкви, нашу мову, що живе в устах 30 міліонового норода, усунено з публичного житя та з народних шкіл. Культурні товариства розвязано з почином війни, пресу знищено. В Галичині і Буковині Росія так само не крилась з своїми злочинними плянами. Все, що було українське переслідувано, зарядженo масові арештованя та розпочато примусову русифікацію. І при тім усім Росія мала чоло грати роль освободительки Галичини!“

— **Вістка від Митрополита.** Дня 7. мая 1916. отримав о. Данило Бодревич, парох в Порохнику картку від Ексцеленції Митрополита слїдучого змісту:

Курск 22. II. 1916. Дорогий Отче! Довідую ся, що не має родина відомостий від о. Кипряна Стецишина. Що знаю посилаю вам, жалую, не маю більше. Є в Пермскій ґуб., Екатеринбург, Ирбижский уїзд, може найлучше писати на руки настоятеля римо-катол. кост. в Екатеринбургу. При сій нагоді пересилаю Вам сердечні поздровленя. Як сю картку дістанете то будьте добрі напишіть менї картку Черв. Хреста з відп. — ті відповіди найлучше доходять — хоть їх премного гине.—У мене все по старому

† Андрей.

— **З жертвенности наших селян.** „Reichspost“ доносить: Пишуть нам з поля: Мимо того, що східна Галичина потерпіла найбільше із усїх країв монархії, треба подивляти жертвенність українських і польських мужиків. В страстний тиждень одержав полковник і командант полка уланів письмо від громади Конюхи і Мужилів написане по українськи і польськи, в якім доносять мешканці, що жертвують для жовнїрів, які походять з їх сїл та округа 120 яєць. В наслїдок того одержав кождий жовнїр по одній крашанцї. Є се дар який є в двоє тільки варта, бо улани відчули, що є між своїми та недалеко своєї рідні. Заразом є се новим доказом, про жертвенність та відданість українського і польського мужика, який не забував про тих, що проливають кров ва цїсаря і вітчину.

— **Продовженє підписуваня четвертої военної позички.** Речинець підписуваня четвертої военної позички, який кінчить ся з днем 15. мая, буде правдоподібно продовжений о тиждень або 10 днів.

— **Реформа календаря на Угорщині.** „Reichspost“ доносить, що після постанови гр.-кат. епископів на Угорщині, нове численє має розпочатись з днем 7. липня. Віденська нунціятура та угорське правительство мали вже згодитись на сю реформу.

— **Подяка 58 п. п.** Жовнїрі 58 п. п. складають отсим всїм землякам станиславівського, товмацького, надвірнянського і богородчанського повіта найщирійшу подяку за святочні дарунки За відділ машинових крісів Кандюк, Сагайдак.

— **Без наголовка.** Надзвичайний професор львівського унїверситета др. Тит Спірідіонович Мишковський зачав свої преподаванія на теолоґіческім факультетї.

— **Похорони пільного маршалка ґенер. Ґольца,** про якого смерть ми онодї доносили, відбулись в Баґдадї. Після війни забальзамовані тлїнні останки мають бути перевезені до Німеччини.

— **Нехтованє української мови.** Найновійші маґістратські карти на цукор появили ся лише по п о л ь с ь к и так, начеби українське населенє столичного міста галицької України набувало цукор без карти...

— **З маґістрацьких містерій.** Загальну сензацію викликала вчера в містї вістка, що власти примкнули директора міської різнї Кришталовича. Причина увязненя незвісна, але догадати ся можна легко. Не всїм однако живеть ся. Є й такі, що мають „пех“...

— **Іменованє.** Військовий дневник оголошує іменованє ґен. Карла Кука, команданта твердинї в Кракові, на військового ґен. ґубернатора в Люблинї.

— **Москвофіл про царя Миколу II.** Філїпеску вернувши з Росії оповідав представникам букарештенської преси про царя: Цар — говорив він — робить вражінє зовсїм знищеної людини. Розсїяний, перекидає ся в розмові з теми на тему і весь час бігає нервозно. Про війну говорить як про велике нещастє, що навістило Росію. Мимо запевнень, що ворог буде побитий, не слїдно у нього нїякої віри лиш пригнобленє. Послуханє моє у царя тривало пів години; був при тім і Распутін, що зробив на минї дуже немиле вражінє. Він перебивав цареви і продовжав його замітки, хоть видно було, що мимо своєї позірної інтелїґенції справу розумів дуже слабко. Той впливовий чоловік нїяк не належить до визначних людий. Прямо незрозуміле, як він міг так опутати царя.

— **Як роздають збіже?** Пишуть нам: Дня 25. цвітня, пішов я до ц. к. Староства в Станїславові, щоби постаратись о асиґнату на збіже на засів. Збіже є, бо так говорив минї комісіонер „Банку гіпотечного“, що видає збіже. Колиж я попросив заступника п. Старости п. Табеау о асиґнату, він кричучи сказав, що я збіжа не дістану, бо я є з Кнїгинина, а в Кнїгининї є богачі, що мають по 100 морґів поля і що вони поховали збіже та закінчив словами: „Марш за двері“. Свідком сего є п. Володимир Тимяків, що прийшов зі мною в тій самій справі. — О. Ж.

— **Чесько-словацький зїзд в Київі.** Dziennik Kijowski містить звіт з чесько словацького зїзду, який відбув ся д. 26. цвітня в Київі. На зїзд приїхали відпоручники з Петрограду, Москви, Одесси, Харкова, Ростова, Волинї, Київа та представники орґанїзацій чеських в Варшаві, разом 60 осіб. Зїзд мав русофільський характер. Вислано телеґраму до царя

— **Вісти про замордованє Распутіна.** З Берлїна доносять, що онодї замордовано в Петроградї звісного ворожбита і особистого дорадника царя, хлопа з Сибіру, Распутіна. Цар стояв цїлий під його впливом; в кождій важнійшій справі інформував ся у свого віщуна. Распутін був на царськім дворі дуже поважанний; коли 1914 р. викрав він насильно одну даму з лїпшого товариства, і в утечі зістав ранений, зайнялись лїченєм його ран панї з найвисших кругів. Оповідають, що цар був противний нинїшній світовій війні, згодив ся однак остаточно на мобілїзацію під напором вел. князя Николи Николаєвича та міністра Сухомлїнова, про якого арештованє ми онодї доносили. Двірські круги є однак переконані, що колиб в критичнім часї Распутін, який в наслїдок любовної афери лежав хорий, був зявив ся у царя, до нинїшної війни булоб не прийшло, бо царський віщун був за миром. На разї вість про його замордованє не є ще потверджена.

— **Справа додатку ізза дорожнечі для священиків.** Посли до державної ради священики др. Стоян, др. Файядутті, Гавзер, Лондзїн і Прішінґ були онодї у міністра віроісповідань і просвіти дра Гусарека на послуханю, що висказати йому подяку за прихильність в справі конґруи; рівночасно вони просили, щоб і на дальше опікував ся сею справою. Міністер заявив, що в цїли поліпшеня положеня священиків буде виплачений додаток в відношеню до доповнюючої дотації релїґійних фондів в поодиноких епархіях. Ординаріяти мають зробити предложенє в справі розділу квот, які припадуть на поодинокі епархії. В тій самій справі була депутація також у заступника кардинала Піфля.

— **Підвисшенє причинку для дітий.** Урядово доносять: Цїсарський розпорядок змінює в важній точцї закон про причинки для родин осіб покликаних до війська. Члени родин іменно, що числять менше чим 8 лїт одержують підвишку причинка, так що загалом будуть мали 75% причинку инших членів родини, з тим однак застереженєм, що розходить ся в данім разї про членів родин, які мусять платити чинш за мешканє та що такі родини не можуть складатись з більше, чим трех членів які дістають повний причинок на удержанє. Видаток, який в наслїдок того поносить держава виносить річно 60 міліонів корон. Розпорядок рішає також, що причинок належить ся також дітям тих покликаних до війська, які згинули або загинули, та що сей розпорядок відносить ся також до тих дітий, які по згаданім речинци покінчили 8 рік житя.

— **Посвяченє нової фабрики лїтаків.** Онодї святковано в фабрицї Вархаловського у Віднї торжество з нагоди викінченя 2000-ої кухнї та 100-того мотора: при сїй нагоді посвячено нову фабрику лїтаків. На торжестві були між ин. Архикнязь Леопольд Сальватор та міністер війни Кробатін.

— **Смерть польського посла.** Вчера помер у Львові посол до державної ради, адвокат Др. Олександер Лїсєвич.

ПОМЕРЛИ.

О. Іван Брикович, парох Копичинець, повіту Городенського, в 43 роцї житя а 16 священства.

О. Іван Ухач, парох в Трійци, пов. Снятинського, в 40 роцї житя а 12 священства.

Оба померли на пятнистий тиф а були собі шваґрами, щирими патріотами українськими і тїшили ся великою симпатією у своїх парохіян. В. ії. п.

ОПОВІСТКИ.

Неділя, дня 14. мая 1916.

Нині: 14. мая гр.-кат. Єремія, римо-кат. Боніфацого.

Завтра: 15. мая гр.-кат. Бориса, римо-кат. Зофії.

○ На школу ім. к. Данила у Львові ул. Жовківська ч. 62 зложили в коронах: Вп. Оксана з Боберських Матківська Верхрата 80, о. Евген Федоришин Журавно 5, надпор. Волод. Гуссаківський 5, на руки Юліяна Сьмішка надофіціяла в Дзялошині і Вп. М. Моравецького в Новорадомську зложили Вп. М. Царевич 10, Др. А. Винницький 5, Й. Шидловський 5, А. Кабич 4, Петро Білоха, А. Кіндль, Ф. Філіп, Н. Серба, В. Покотило по 2, Криштар, Фронь, Єренфельд, Фединський по 1, М. Моравецький 2·20, Зінґер —·80, ц. к. надзір скарбової сторожі 13. Жертводавцям щиро українське Біг заплать. Кружок у п. т. ім. К. Данила.

○ З Жіночої громади. Сходини в справі основаня фонду для зубожілих українських родин, скликані тов. Жіноча Громада відбудуть ся в понеділок 15 с. м. о тій самій порі, а не 17 як оголошено первісно.

○ Уряд парохіяльний в Яснисках на руки Всч. о. Володимира Мармаша зложив на ріжні цілі 82 К. з громади Ясниск а К 20 з громади Бірок з коляди.

Послїдні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 13. мая 1916.

На російськім фронті.

Положене незмінене.

На балканськім фронті.

Пололнжене незмінене.

На італійськім фронті.

На північнім збочу гори Сан Міхеле наші війська відперли кілька атаків. Італійці понесли тяжкі втрати. Впрочім нічо замітного.

Заступник шефа Генерального Штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті.

Між Арґонами і Мозою в деяких місцях йшли більші бої ручними ґранатами. Пріби ворога, щоб зискати на терені в лїсах під Окур Мальокур ударемнено. Нічний атак ворога на полудневий захід від Мертвого Чоловіка зломав огонь нашої піхоти. На східнім березї Мози Французи в безуспішнім наступі коло каміненлома на захід від ліса Аблен понесли значні втрати.

Німецький боєвий лїтак над лїсом Bourguignen зістрилив ворожий біплян.

На полудневий схід від Арментієр огонь наших оборонних гармат зістрілив 11 с. м. анґлїйський самолет. Апарат знищений.

На східнім фронті.

На північ від двірця в Сальбурґ огнем нашої артилерії згноблено в зародку прібу наступу російського на здобуті недавно нами рови. Полонено понад 100 Росіян.

На балканськім фронті.

Нічо замітного.

Начальна управа армії.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.